

N. pr. des angeblichen Verfassers von RV. 10, 128 mit dem patron. *Āṅgīrasa* RV. ANUKA. Ind. St. 3, 459. ein Sohn des Varkas (vgl. म-माये वचौ विकृवेष्टु RV. 10, 128, 1) MBh. 13, 2000. — 3) f. या Bez. gewisser Ishtakā TS. 5, 4, 11, 8. — 4) n. (sc. सूक्त) das Lied RV. 10, 128, welches im Eingange das Wort विकृव enthält: स एतस्मिन्मिर्विकृत्यमपश्यत् TS. 3, 1, 3, 8. KĀṬH. 34, 4. PAÑĀV. Br. 9, 4, 14. LĪTJ. 4, 10, 8.

विकृस्त (2. वि + कृत्) 1) adj. a) handlos ÇABDAR. im ÇKDr. — b) behend, geschickt, erfahren; = पण्डित H. an. 3, 800. MED. t. 154. ना-नायुध° HARIV. 13238. — b) ungeschickt, unerfahren: अविक्स्तः स्वविद्यासु संयुगे ऽथ पराक्रमे R. 5, 81, 81. — c) verwirrt, benommen, befangen AK. 3, 1, 43. H. 366. H. an. MED. HALĪJ. 2, 227. रामापरित्राणविकृस्त-योध so v. a. ganz vertieft in, — beschäftigt mit RAGH. 5, 49. — 2) m. Eunuch ÇABDAR. im ÇKDr.; beruht wohl auf einer Verwechslung von पण्डित mit पाण्ड.

विकृस्तता (von विकृस्त) f. Verwirrung, Befangenheit: तद्गीतब्रह्म-नीतिं तस्य विकृस्तताम् (कृदयम्) KATHĪS. 52, 199. भेजे कन्या विकृस्त-ताम् 90, 48.

विकृस्तित (wie eben) adj. verwirrt —, befangen gemacht: प्रेम° KATHĪS. 104, 98.

विकृ Uṅādis. 4, 86. indecl. = स्वर्ग UṅāVAL. Ein aus विकृग u. s. w. geschlossenes Wort.

1. विकृायम् (2. वि + कृ°) adj. kraftvoll, wirksam, stark, rüstig; = मकुत् NAIKH. 3, 8. = वञ्चनवत् Nir. 4, 15. = व्यासृ 10, 26. वाजिन् RV. 4, 11, 4. ये ते मदीं धाक्नुमो विकृायसः 9, 75, 5. 10, 92, 15. Soma 8, 48, 11. Ushas 1, 123, 1. Indra 3, 36, 2. Agni 6, 13, 6. 8, 23, 19. 24. Viçvakarman 10, 82, 2. die Marut TAITR. Ān. 4, 27, 7. इन्द्रंष्टिः कृतवीर्यो विकृ-याः AV. 17, 1, 27.

2. विकृायम् (von कृ, विकृति mit वि) 1) das Offene, Freie d. i. die freie Luft, Luftraum, m. n. AK. 1, 1, 3, 2. MED. s. 62. n. TRIK. 4, 1, 81. 3, 3, 450. H. 163. an. 3, 756. HALĪJ. 1, 137. वारीयते स्वच्छतया विकृायः Spr. (II) 2248. पतमानं विकृायसः HARIV. 8334. R. 4, 23, 1. तीरोदके वि-कृायसि निदध्युः in's Freie stellen Pār. GRH. 3, 10. समिधः संनिदध्यादि-कृायसि M. 2, 186. विकृायसि गता यो पानमुत्तमम् HARIV. 3345. गृहेनाथ तस्थौ देवो वि° in der Luft 7556. स तथा प्रुप्रभे — विकृायसि बलाकानां मालया तोपदे यथा R. 4, 12, 47. निरालम्बे विकृायसि 6, 10, 4. Suçr. 2, 311, 20. विकृायसा instr. als indecl. gaṇa स्वरादि zu P. 1, 1, 37. H. 1526. HALĪJ. 1, 137. durch die Luft (gehen u. s. w.) MBh. 1, 1227. नेष्यामि त्वी वि° 5966. 3, 2310. 16259. M. 3, 44, 25. 54, 6. 53, 85. 60, 16. ÇĀK. 112, 14. Bhāg. P. 2, 2, 24. 3, 15, 12. 4, 19, 12. Vop. 26, 61. विकृायस्तलम् PAÑĀT. ed. orn. 57, 17. विकृायःस्थली Verz. d. Oxf. H. 129, a, 16. acc. विकृाय-सम् haben wir zu विकृायस gestellt. — 2) Vogel, m. AK. 2, 5, 32. MED. n. H. an. HALĪJ. 2, 82. unbestimmt ob m. oder n. (da es zum folgenden comp. gezogen werden kann) H. 1316. विकृायः (!) शकुने पुंसि TRIK. 3, 3, 450. — Vgl. विकृायस.

विकृायस 1) = 2. विकृायम् 1). m. Verz. d. Oxf. H. 184, a, 48. m. n. MATHURĀ zu AK. nach ÇKDr. तस्मिन्विकृायसे । अग्निं प्रणीयौपसम्-धाय in's Freie TAITR. Ān. 1, 22, 9. विक्रमस्व विकृायसम् den Luftraum MBh. 1, 8677. 5, 2457. अगमस्ते विकृायसम् HARIV. 8528. — 2) m. = 2.

विकृायम् 2) BHAR. zu AK. nach ÇKDr.

विकार (von कृ mit वि) m. und n. (dieses nur durch Bhāg. P. 2, 2, 22 zu belegen) gaṇa अर्थवादि zu P. 2, 4, 31. 1) Vertheilung, Versetzung, z. B. von Wörtern Att. Br. 6, 24. LĪTJ. 2, 1, 2. Schol. zu ÇĀK. Ça. 12, 11, 6. — 2) namentlich die gesonderte Aufstellung der drei heiligen Feuer; die getheilten Feuer selbst und der zwischen ihnen liegende Raum: विकारं प्रपद्यते पूर्वोत्तरक्रमपरेण प्रणीताः ĀCv. Ça. 1, 1, 4. 3, 1, 19. यदि पुरुषो विकारमत्तरियात् wenn er zwischen den Feuern durch-geht 10, 10, 12, 6, 7. KĀTJ. Ça. 6, 10, 11. Schol. zu 1, 1, 20. 4, 15, 4. 5, 6, 41. ÇĀK. Ça. 3, 4, 2. Ind. St. 1, 83. 5, 15. 9, 217. Bhāg. P. 4, 5, 14. MĀK. P. 51, 92. — 3) Veränderung der Stellung, Erweiterung, Entfernung: der Sprachorgane RV. PAITR. 14, 2. — 4) das Sichbewegungmachen, Spazie- ren AK. 3, 3, 16. H. 1500. an. 3, 603. MED. r. 220. HALĪJ. 4, 41. शय्या-सनभोजनेषु Bhāg. 11, 42. SĀK. 28. क्रीडाविकारे नारीभिः सेव्यमान-मितस्ततः HARIV. 10053. क्रीडाविकारम्याणि सान्नि MĀK. P. 61, 21. विकारे सक्तं कालेन क्रीडितं कलिरुच्यते SĀM. D. 153. पृष्ठा चेनं मुखं प्र-क्षेा विकारशयनासने R. GORR. 2, 13, 10. VARĀH. BRH. S. 78, 11. स्थानास-नविकारानावरति GAUDAP. zu SĀK. 23. द्रमन्थरचरणविकारम् adv. Gīr. 11, 3. — 5) Unterhaltung, Vergnügen, Belustigung; = लीला H. an. MED. स्थानासनविकारैः JĀG. 3, 51. तैस्तैर्विकारैर्बहुभिर्देत्यानां का-ममृषिणाम् । समाः संक्रीडतां तेषामक्रेकमिवाभवत् ॥ MBh. 1, 7651. 15, 203. R. 3, 49, 39. RAGH. 9, 68. Spr. 1594. विकारैकसः KATHĪS. 21, 3, 29, 37. Bhāg. P. 3, 12, 47. 5, 2, 6. 6, 9, 33. 8, 5, 40. Häufig in Verbindung mit आकार Essen MBh. 3, 116. युक्ताकार° adj. Bhāg. 6, 17. आकारे वा वि-कारे वा न कश्चिदकोन्मनः R. 2, 41, 13. Suçr. 2, 170, 13. मिथ्याकार° ÇĀK. SĀM. 3, 1, 7. स्वेच्छाकारविकारं कुर्वाणाः Hit. 38, 8. VEDĀNTAR. (Allah.) No. 146. °कालेषु MBh. 1, 1812. HARIV. 15775. विकारमभिव्र-ग्मतुः MBh. 1, 7716. वरं विकारः सक्तं पद्मैः कृतः Spr. 2729. कृत्वा वि-कारं तामिः PAÑĀT. 1, 10, 53. स खलु सुखी विचरेदिमं विकारम् MBh. 12, 6689. सविकारं सुखं जगुर्नगरं नागसाङ्ख्यम् 1, 7555. °शीलता Suçr. 1, 335, 16. जल° Belustigung mit —, im Wasser MBh. 1, 4994. अम्भो° RAGH. 16, 67. मृगया° KATHĀRĀVA in Z. d. d. m. G. 14, 574, 16. पद्मना-भस्य षोडशाक्षतपुरविकारः DAÇAK. 64, 11. fg. गृहीतकरि° Bhāg. P. 5, 1, 39. am Ende eines adj. comp. seine Freude habend an: लोकहिंसा° R. 3, 28, 19. 51, 20. 6, 98, 85. Suçr. 1, 71, 1. Bhāg. P. 5, 9, 18. 10, 89, 25. मृगया° 26, 24. देवगन्धर्व° R. 7, 20, 18. — 6) Erholungsort, Vergnügungsort, Be- lustigungsort MBh. 1, 1582. 3, 10080. 11649. 12864. 7, 2846. 8, 1772. 12, 2606. सभाविकारभेत्तारः 15, 200. R. 2, 60, 12. R. GORR. 2, 33, 20. RAGH. 5, 41. 6, 75. VARĀH. BRH. 2, 12. Bhāg. P. 2, 2, 22 (neutr.). 3, 23, 39. 5, 13, 12. 9, 10, 17. 14, 24. 10, 76, 10. — 7) (Buddha's Erholungsort) ein buddhistisches, (oder Gaina-) Kloster H. 994. H. an. MED. BURN. Intr. 286. fg. 313. 630. Lot. de la b. l. 203. 206. LALIT. ed. Calc. 30, 13. Vie de HIOURN-THSANG 220. MĀK. 177, 12. KATHĪS. 12, 149. 28, 7. 29, 37. 65, 182. 72, 99. RĪĀ- TAR. 1, 93. fg. 169. 4, 262. 5, 261. 427. 6, 137. PAÑĀT. 236, 8. Hit. 49, 10. विकारैदेशक VJUTP. 210. — 8) N. pr. eines Landes (= Behar) Verz. d. Oxf. H. 67, b, No. 117. — Nach den Lexicographen noch 9) = स्कन्ध H. an. MED. — 10) = वैजयस ÇABDAR. im ÇKDr. — 11) ein best. Vogel, = बिन्दुरेखक ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. कच्छ°, निर्विकार, भद्र°, नि-